

Luottamushenkilön toimintaa koskeva asia

Khall 01.02.2022 § 31

27/01.01.03.07/2022

Valmistelija Kunnanhallituksen puheenjohtaja Esa Karjalainen 0400 584 612,
esa.karjalainen@vaala.fi

Luottamushenkilö Marko Hiltusen toimintaa koskeva asia (jäljempänä myös valtuutettu)

Valtuutetun toimintaan sovellettavat säännökset

Työturvallisuus-, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolait velvoittavat kuntaa työnantajana puuttumaan luottamushenkilön epäasialliseen kohteluun työntekijää kohtaan. Toimivaltaisella työnantajan edustajalla on velvollisuus puuttua epäasialliseen kohteluun tilanteessa, jossa epäasialliseen kohteluun työntekijää kohtaan syyllistyy luottamushenkilönä toimiva kunnanvaltuutettu. Kunnanhallitus käyttää ylintä työnantajalle kuuluvaa päätösvaltaa kunnassa ja ainoastaan kunnanhallituksella on toimivaltaa puuttua luottamushenkilön epäasialliseen käytökseen.

Kunnanhallituksella on työnantajan edustajana velvollisuus puuttua epäasialliseen kohteluun, mikäli luottamushenkilön käytös täyttää työturvallisuuslain tai syrjäntäkieltolakien mukaisen epäasiallisen käytöksen tunnusmerkit. Viranhaltijoina toimivilla esihenkilöillä ei ole oikeudellisia keinoja eikä toimivaltaa puuttua luottamushenkilön epäasialliseen käyttäytymiseen, vaan asia saatetaan kunnanjohtajan kautta kunnanhallituksen tietoon.

Työturvallisuuslain (738/2002) 28 § koskee kunnan velvollisuuksia työnantajana. Säännöksen mukaan, jos työssä esiintyy työntekijään kohdistuvaa hänen terveydelleen haittaa tai vaaraa aiheuttavaa häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua, työnantajan on asiasta tiedon saatuaan käytettävissään olevin keinoin ryhdyttävä toimiin epäkohdan poistamiseksi.

Kuntalain (410/2015) 69 §:ssä säädetään luottamushenkilön toiminnasta. Säännöksen mukaan luottamushenkilöiden tehtävänä on ”edistää kunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla”. Säännöstä koskevassa hallituksen esityksessä (HE 268/2014 vp, s. 189) todetaan säännöksen soveltamisen osalta, että ”luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla. Luottamushenkilön edellytetään kohtelevan asukkaita

tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti. Hänen käytöksensä ei saa olla yleisesti hyväksyttyjen käytösnormien vastaista.”

Kuntalain 85 §:ssä säädetään lisäksi virheellisestä menettelystä luottamustoimessa. Kuntalain 85 §:n 2 mom. mukaan ”jos luottamushenkilön voidaan todennäköisin perustein epäillä syyllistyneen toimessaan virkarikokseen tai muuten menetelleen siinä velvollisuuksiensa vastaisesti, kunnanhallituksen on vaadittava asianomaiselta selitys sekä tarvittaessa ilmoitettava asiasta valtuustolle.” Säännös velvoittaa kunnanhallitusta vaatimaan kunnanvaltuutetulta selitystä aina silloin, kun valtuutetun katsotaan menetelleen velvollisuuksiensa vastaisesti.

Valtuutetun menettely

Valtuutettu Marko Hiltunen on Vaalan kunnanvaltuuston toinen varapuheenjohtaja. Hän on omalla, henkilökohtaisella sosiaalisen median kanavalla julkaissut Vaalan kunnan viranhaltijoihin kohdistuvan, epäasialliseen tyyliin kirjoitetun uhkauksen.

Valtuutetun sosiaalisessa mediassa esittämää, kunnan viranhaltijoihin kohdistuvaa kielenkäyttöä ja käytöstä on pidettävä luottamushenkilön velvoitteiden ja työnantajaroolin vastaisina. Toiminta on aiheuttanut merkittävää haittaa ja uhkaa kirjoitusten kohteena olevien viranhaltijoiden työrauhalle ja -hyvinvoinnille. Kunnalla on asiasta tiedon saatuaan työnantajana velvollisuus puuttua asiaan työturvallisuuslain 28 §:n mukaisesti. Kirjoituksen kohteena olleista yksi viranhaltija on myös tehnyt valtuutetun käytöksen johdosta puheeksiottopyynnön / työsuojeluilmoituksen kunnan häirinnän ja epäasiallisen kohtelun mallin mukaisesti.

Johtopäätös

Edellä kuvailtu Valtuutetun epäasiallinen toiminta on puheenjohtajiston kokonaisarvioinnin mukaan sellaista, että kunnalla on jo työturvallisuuslain näkökulmasta työnantajana velvollisuus puuttua asiaan käytettävissä olevin keinoin epäkohdan poistamiseksi. Valtuutettu on kirjoituksensa jälkeen pahoitellut käytöstään sen kohteena olleilta viranhaltijoilta. Anteesipyyntö ei kuitenkaan poista kunnanhallituksen velvollisuutta puuttua valtuutetun käytökseen. Sekä kuntalain 85 § että työturvallisuuslain 28 § edellyttävät, että kunnanhallitus vaatii Valtuutetulta selvitystä asiasta sekä tarvittaessa esitetyn selvityksen perusteella ilmoittaa asiasta myös kunnanvaltuustolle.

Lisätietoja: Epäasiallisen käytöksen käsitteleminen luottamuselimissä -opas 2021: [Epäasiallisen käytöksen käsitteleminen luottamuselimissä \(ttk.fi\)](https://ttk.fi/epaasiallisen-kytoksen-kasitleminen-luottamuselimissa)

Maarit ja Marko Hiltunen poistuivat osallisuusjääveinä kokouksesta (klo 18.10) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Pykälä käsiteltiin kokouksen viimeisenä asiana, jonka vuoksi Maarit ja Marko Hiltunen eivät palanneet enää kokoukseen.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja:

Kunnanhallitus päättää:

- 1.) Luottamushenkilö Marko Hiltuselle toimitetaan selvityspyyntö, jolla Hiltuselle annetaan tilaisuus tulla kuulluksi selvityspyynnössä esitetyistä seikoista. Selvityspyynnön vastauksen perusteella kunnanhallitus voi viedä asian kunnanvaltuustolle, joka toimivaltaisena elimenä päättää tarvittavista hallinnollisista toimenpiteistä.
- 2.) Pyytää valtuustoryhmien puheenjohtajistoa ottamaan aktiivisen roolin epäasiallisen kohtelun ehkäisemiseksi ja toimintamallin rakentamiseksi, jolla voidaan puuttua luottamushenkilöiden harjoittamaan epäasialliseen kohteluun.

Päätös: Hyväksyttiin
